PLAN DJELOVANJA OPĆINE DICMO

U PODRUČJU PRIRODNIH NEPOGODA ZA 2027. GODINU

UVOD

Plan djelovanja Općine Dicmo u području prirodnih nepogoda za 2027. godinu sadržava:

1. Popis mjera i nositelja mjera u slučaju nastajanja prirodne nepogode
2. Procjene osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva
3. Sve druge mjere koje uključuju suradnju s nadležnim tijelima, ustanovama i stručnjacima za područje prirodnih nepogoda.

U cilju ublažavanja i djelomičnog uklanjanja posljedica prirodne nepogode, osiguravaju se i planiraju novčana sredstva, određuje njihova namjena i način dodjele.

Predstavničko tijelo Općine Dicmo do 30 studenog tekuće godine donosi Plan djelovanja za sljedeću kalendarsku godinu s ciljem određenja mjera i postupanja djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda.

Izvršno tijelo Općine Dicmo podnosi predstavničkom tijelu do 31. ožujka tekuće godine izvješće o izvršenju Plana djelovanja za proteklu kalendarsku godinu.

1. OSNOVNE KARAKTERISTIKE OPĆINE DICMO

Općina Dicmo smještena je u Splitsko-dalmatinskoj županiji te zauzima 68 km^2, odnosno 1,5% površine Županije.

Općina Dicmo na sjeveru graniči s Gradom Sinjom, na istoku s Gradom Triljem, na jugu s Općinom Dugopolje, i zapadno s Općinom Muć i Općinom Klis.

Administrativno područje Općine Dicmo obuhvaća 7 naselja:

- Dicmo Ercegovci
- Dicmo Kraj
- Dicmo Krušvar
- Dicmo Osoje
- Dicmo Prisoje
- Dicmo Sičane
- Dicmo Sušci

Prema rezultatima popisa stanovništva iz 2021. godine, na području Općine Dicmo živi 2.802 stanovnika, koji čine 0,66% od ukupnog broja stanovnika Splitsko-dalmatinske županije.

Prosječna gustoća naseljenosti na području Općine Dicmo iznosi 41,25 st/km^2.

2. UGROZE DEFINIRANE ZAKONOM

Temeljem članka 3. Zakona o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine" broj 16/2019), prirodnom nepogodom u smislu ovog Zakona, smatraju se iznenadne okolnosti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama, seizmičkim uzrocima i drugim prirodnim uzrocima koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju žrtve, štetu na imovini i/ili njezin gubitak te štetu na javnoj infrastrukturi i/ili okolišu.

Prirodnom nepogodom smatraju se:

1. Potres
2. Olujni i orkanski vjetar
3. Požar
4. Poplava
5. Suša
6. Tuča, kiša koja se smrzava u dodiru s podlogom
7. Mraz
8. Izvanredno velika visina snijega
9. Snježni nanos i lavina
10. Nagomilavanje leda na vodotocima
11. Klizanje, tečenje, odronjavanje i prevrtanje zemljišta
12. Druge pojave takvog opsega koje ovisno o mjesnim prilikama uzrokuju bitne poremećaje u životu ljudi na određenom području.

U smislu ovog Zakona, štetama od posljedica prirodnih nepogoda ne smatraju se one štete koje su namjerno izazvane na vlastitoj imovini te štete koje su nastale zbog nemara i/ili zbog nepoduzimanja propisanih mjera zaštite.

Prirodna nepogoda proglašava se ako je vrijednost ukupne izravne štete najmanje 20% vrijednosti izvornih prihoda jedinice lokalne samoupravne za prethodnu godinu ili ako je prirod (rod) umanjen najmanje 30% prethodnog trogodišnjeg prosjeka na području jedinice lokalne samouprave ili ako je nepogoda umanjila vrijednost imovine na području jedinice lokalne samouprave najmanje 30%.

Ispunjenje uvjeta iz prethodnog stavka utvrđuje Općinsko povjerenstvo za procjenu šteta.

3. UGROZE NA PODRUČJU OPĆINE DICMO DEFINIRANE PROCJENOM RIZIKA OD VELIKIH NESREĆA

Temeljem Procjene rizika od velikih nesreća za područje Općine Dicmo iz ožujka 2018. godine bili su definirani sljedeći rizici:

1. Potres
2. Požar otvorenog tipa
3. Ekstremne temperature

05. prosinca 2021. godine na području Općine Dicmo dogodila se prirodna nepogoda uzrokovana poplavom zbog obilnog nepredviđenog izlijevanja podzemnog toka sezonske rijeke „Suvoje". Župan Splitsko-dalmatinske županije je na prijedlog općinskog načelnika, Odlukom od 19. siječnja 2022. godine, proglasio prirodnu nepogodu uzrokovanu poplavom na području Općine Dicmo.

Slijedom novonastalih okolnosti u odnosu na Procjenu rizika od velikih nesreća na području Općine Dicmo iz 2018. godine, pandemije uzrokovane virusom COVID 19 (2020-2023), te prirodne nepogode uzrokovane poplavom na području Općine Dicmo (2021.), Procjenom rizika od velikih nesreća na području Općine Dicmo iz svibnja 2022. godine, definirani su sljedeći rizici:
Potres, Požar otvorenog tipa, Ekstremne temperature, Poplave, Epidemije i pandemije

Općinsko vijeće Općine Dicmo je na 4. sjednici održanoj 24. rujna 2025. godine donijelo novu Procjenu rizika od velikih nesreća za Općinu Dicmo kojim su se definirali isti rizici kao i procjenom iz 2022. godine:

1. **Potres**
2. **Požar otvorenog tipa**
3. **Poplava**
4. **Epidemije i pandemije**
5. **Ekstremne temperature**

Ugroze koje se obrađuju dokumentima zaštite i spašavanja, odnosno u ovom slučaju Procjenom rizika od velikih nesreća za Općinu Dicmo i Planom djelovanja CZ Općine Dicmo neće se obrađivati ovim Planom.

4. POPIS MJERA I NOSITELJA MJERA U SLUČAJU NASTANKA PRIRODNE NEPOGODE

Pod pojmom mjere u smislu Zakona smatraju se sva djelovanja od strane Općine Dicmo vezana za sanaciju nastalih šteta, ovisno o naravi, odnosno vrsti prirodne nepogode koja je izgledna za određeno područje, odnosno o posljedicama istih. Kako se prirodne nepogode uglavnom javljaju iznenada i ne nastaju uvijek štete istih razmjera, u ovom dijelu moguće je provesti:

- **Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode**

Preventivne mjere obuhvaćaju: uređivanje kanala i propusta uz prometnice, uređivanje korita potoka, rječica i rijeka, izgradnju barijera za sprečavanje odnošenja zemlje izvan poljoprivrednih površina, rušenje starih i trulih stabala, postavljanje zaštitnih mreža protiv tuče i slično.

- **Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode**

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumjevaju: procjenu šteta i posljedica, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo, čišćenje stambenih, gospodarskih i drugih objekata od nanosa mulja, šljunka, drveća i slično, odstranjivanje odronjene zemlje, mulja i šljunka s cesta i lokalnih putova, te sve ostale radnje kojima se smanjuju nastala oštećenja.

Ugroze koje se obrađuju dokumentima civilne zaštite, neće se obrađivati ovim Planom jer su mjere i postupci obrađeni u Procjeni rizika od velikih nesreća i Planu djelovanja sustava civilne zaštite Općine Dicmo.

5. MJERE PO VRSTAMA PRIRODNIH NEPOGODA

Ovim Planom obrađivat će se mjere i nositelji po vrstama prirodnih nepogoda čija je pojava moguća na području Općine Dicmo, a koje svojom pojavom mogu nanijeti značajnije štete na građevinskoj infrastrukturi, pokretnoj i nepokretnoj imovini, poljoprivrednim površinama te čine direktnu prijetnju životu zdravlja i ljudi.

5.1. Olujni i orkanski vjetar

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Kod planiranja i gradnje prometnica valja voditi računa o vjetru i pojavi ekstremnih zračnih turbulencija. Na prometnicama tj. na mjestima gdje vjetar ima jače olujne udare trebaju se postavljati posebni zaštitni sistemi tzv. vjetrobrani i posebni znakovi upozorenja.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumjevaju procjenu šteta i posljedica, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ukoliko ih je bilo te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice olujnog i orkanskog nevremena.

Red.br.	***Radnje i postupci***
1.	*Izvještavanje župana i predlaganje aktiviranja Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na ugroženom području*
2.	*Pozivanje općinskog povjerenstva te izrada popisa šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine" broj 16/2019)*
3.	*Pozivanje Stožera CZ, aktiviranje operativnih snaga CZ Općine Dicmo*
4.	*Prikupljanje informacija o dijelovima Općine u kojima su se dogodile najveće materijalne štete*
5.	*Prikupljanje informacija te utvrđivanje mogućnosti funkcioniranja kritične infrastrukture:* • *Sustava za vodoopskrbu* • *Sustava za elektroopskrbu* • *Sustava telekomunikacija* • *Prohodnosti prometnica* • *O stanju društvenih i stambenih objekata na području Općine*
6.	*Aktiviranje DVD-a Općine Dicmo*
7.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju kritične infrastrukture sljedećim prioritetom:* • *Vodoopskrbni sustav* • *Zdravstvene ustanove* • *Elektroopskrba* • *Telekomunikacije* • *Škole* • *Trgovine* • *Objekti za pripremu hrane* • *Pošta* • *Ostali korisnici*
8.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području Općine slijedećim redoslijedom:* • *Državne ceste* • *Županijske ceste* • *Lokalne ceste* • *Nerazvrstane ceste*

9.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu privremene sanacije oštećenja sljedećih objekata:* • *Zdravstvene ustanove* • *Škole* • *Domovi za starije i nemoćne* • *Vatrogasni i društveni domovi* • *Trgovine* • *Privatni objekti prema stupnju oštećenja*
10.	*Pozivanje trgovačkih društava i vlasnika obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koji mogu izvršiti privremenu sanaciju šteta.*
11.	*Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu, te o rezultatima izvještava Povjerenstvo Splitsko-dalmatinske županije*

5.2. Tuča

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

Izbjegavati izgradnju građevina i podizanje nasada osjetljivih na tuču te poticati njihovo osiguranje. Osjetljivu kulturnu baštinu i imovinu potrebno je preventivno zaštititi od ugroze.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ako ih je bilo, te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice tuče

Red.br.	***Radnje i postupci***
1.	*Izvještavanje župana i predlaganje aktiviranja Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na ugroženom području*
2.	*Pozivanje općinskog povjerenstva te izrada popisa šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine" broj 16/2019)*
3.	*Pozivanje Stožera CZ, aktiviranje operativnih snaga CZ Općine Dicmo*
4.	*Prikupljanje informacija o dijelovima Općine u kojima su se dogodile najveće materijalne štete*
5.	*Prikupljanje informacija te utvrđivanje mogućnosti funkcioniranja kritične infrastrukture:* • *Sustava za vodoopskrbu* • *Sustava za elektroopskrbu* • *Sustava telekomunikacija* • *Prohodnosti prometnica* • *O stanju društvenih i stambenih objekata na području Općine*
6.	*Aktiviranje DVD-a Općine Dicmo*
7.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju kritične infrastrukture sljedećim prioritetom:* • *Vodoopskrbni sustav* • *Zdravstvene ustanove* • *Elektroopskrba* • *Telekomunikacije* • *Škole* • *Trgovine* • *Objekti za pripremu hrane*

	• *Pošta* • *Ostali korisnici*
8.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području Općine slijedećim redoslijedom:* • *Državne ceste* • *Županijske ceste* • *Lokalne ceste* • *Nerazvrstane ceste*
9.	*Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu, te o rezultatima izvještava Povjerenstvo Splitsko-dalmatinske županije*

5.3. Mraz

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

U preventivno djelovanje prije svega spada proizvodnja unutar staklenika ili plastenika čime se zaštićuju nasadi od posljedica mraza. Kod većih gospodarstvenika, kao i na područjima koja se ne mogu štititi plastenicima, preventivno ulaganje je osiguranje uroda i nasada od posljedica mraza kod osiguravajućih društava.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju procjenu šteta i posljedica, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice mraza.

Red.br.	***Radnje i postupci***
1.	*Izvještavanje župana i predlaganje aktiviranja Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na ugroženom području*
2.	*Pozivanje općinskog povjerenstva te izrada popisa šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine" broj 16/2019)*
3.	*Pozivanje Stožera CZ – po potrebi*
4.	*Prikupljanje informacija o dijelovima Općine u kojima su se dogodile najveće materijalne štete*
5.	*Općinsko povjerenstvo izvještava Povjerenstvo Splitsko-dalmatinske županije o obimu štete*

5.4. Snijeg i led

Preventivne mjere radi umanjenja posljedica prirodne nepogode

U preventivno djelovanje prije svega spada upozoravanje stanovništva (DHMZ), priprema zimske službe, pozivanje stanovništva da izvršavaju svoje komunalne obveze, priprema soli, mehanizacije i dr.

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode

Mjere za ublažavanje i otklanjanje izravnih posljedica prirodne nepogode podrazumijevaju dostatnu intervenciju komunalnih snaga i stanovnika, sanaciju nastalih oštećenja i šteta. Sanacija obuhvaća aktivnosti kojima se otklanjaju posljedice prirodne nepogode, pružanje prve pomoći unesrećenima ako ih je bilo, te sve ostale radnje kojima se smanjuju posljedice obimnog snijega.

Red.br.	Radnje i postupci
1.	*Izvještavanje župana i predlaganje aktiviranja Povjerenstva za procjenu šteta od prirodnih nepogoda na ugroženom području*
2.	*Pozivanje općinskog povjerenstva te izrada popisa šteta sukladno Zakonu o ublažavanju i uklanjanju posljedica prirodnih nepogoda („Narodne novine" broj 16/2019)*
3.	*Pozivanje Stožera CZ, aktiviranje operativnih snaga CZ Općine Dicmo*
4.	*Prikupljanje informacija o dijelovima Općine u kojima su se dogodile najveće materijalne štete*
5.	*Prikupljanje informacija te utvrđivanje mogućnosti funkcioniranja kritične infrastrukture:* • *Sustava za vodoopskrbu* • *Sustava za elektroopskrbu* • *Sustava telekomunikacija* • *Prohodnosti prometnica* • *O stanju društvenih i stambenih objekata na području Općine*
6.	*Aktiviranje DVD-a Općine Dicmo*
7.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju kritične infrastrukture sljedećim prioritetom:* • *Vodoopskrbni sustav* • *Zdravstvene ustanove* • *Elektroopskrba* • *Telekomunikacije* • *Škole* • *Trgovine* • *Objekti za pripremu hrane* • *Pošta* • *Ostali korisnici*
8.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu stavljanja u potpunu funkciju prometnica na području Općine slijedećim redoslijedom:* • *Državne ceste* • *Županijske ceste* • *Lokalne ceste* • *Nerazvrstane ceste*
9.	*Utvrđivanje redoslijeda u smislu privremene sanacije oštećenja sljedećih objekata:* • *Zdravstvene ustanove* • *Škole* • *Domovi za starije i nemoćne* • *Vatrogasni i društveni domovi* • *Trgovine* • *Privatni objekti prema stupnju oštećenja*
10.	*Pozivanje trgovačkih društava i vlasnika obrta koji se bave takvom vrstom djelatnosti koji mogu izvršiti privremenu sanaciju šteta.*
11.	*Općinsko povjerenstvo nastavlja aktivnosti na popisu i procjeni štete sukladno Zakonu, te o rezultatima izvještava Povjerenstvo Splitsko-dalmatinske županije*

5.5. Ostale ugroze – rizici

Ostale ugroze koje nisu obrađene u ovom planu, a koje mogu biti uzrokovane nepovoljnim vremenskim prilikama i drugim prirodnim uzrocima (obilne kiše, grmljavinsko nevrijeme, suša i dr), su ugroze koje prekidaju normalno odvijanje života, uzrokuju štetu na imovini infrastrukturi, okolišu i sl.

U slučaju navedenih ugroza također je potrebno aktivirati općinsko povjerenstvo, sve potrebne operativne snage ovisno o vrsti prirodne nepogode, te provesti sve potrebne radnje kojima bi se smanjile posljedice prirodne nepogode.

6. NOSITELJI MJERA

Nositelji mjera za ublažavanje te otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda su operativne snage sustava civilne zaštite:

- Stožer civilne zaštite Općine Dicmo
- DVD Sv. Jakov Dicmo
- Gradsko društvo Crvenog križa Sinj
- HGSS – Stanica Split

Pored Operativnih snaga sustava CZ kao nositelji određenih mjera u pojedinim ugrozama pojavit će se i:

- Centar za socijalnu skrb – podružnica Sinj
- Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije
- Hrvatske vode
- HEP ODS – Elektra Split
- HŠ UŠP, Šumarija Sinj
- Hrvatske ceste
- ŽUC Splitsko-dalmatinske županije
- Zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije
- Ravnateljstvo civilne zaštite (MUP), Područni ured civilne zaštite CZ/ŽC 112 Split
- Vodovod i odvodnja Cetinske krajine d.o.o. Sinj
- Čistoća Cetinske krajine d.o.o. Sinj
- FRUHWALD d.o.o. za proizvodnju i trgovinu, Dicmo Prisoje

Sve navedene snage koristit će se u provođenju mjera kod svih prirodnih nepogoda ovisno o potrebama za istima.

7. PROCJENA OSIGURANJA OPREME I DRUGIH SREDSTAVA ZA ZAŠTITU I SPRJEČAVANJE STRADANJA IMOVINE, GOSPODARSKIH FUNKCIJA I STRADANJA STANOVNIŠTVA

Pod pojmom procjena osiguranja opreme i drugih sredstava za zaštitu i sprječavanje stradanja imovine, gospodarskih funkcija i stradanja stanovništva podrazumijeva se procjena opreme i drugih sredstava nužnih za sanaciju, djelomično otklanjanje i ublažavanje štete nastale uslijed djelovanja

prirodne nepogode. Opremom i sredstvima raspolažu subjekti koji su navedeni kao nositelji mjera za otklanjanje izravnih posljedica prirodnih nepogoda. Gospodarski subjekti koji raspolažu opremom za izvođenje potrebnih radnji u slučaju sanacije u okviru svoje redovne djelatnosti, odrađuju preventivne mjere za smanjenje šteta pri nastajanju prirodne nepogode. Raspoloživa sredstva i opremu u privatnom vlasništvu koju bi se moglo staviti na raspolaganje u slučaju potrebe, ne može se precizno procijeniti.

8. OSTALE MJERE KOJE UKLJUČUJU SURADNJU S NADLEŽNIM TIJELIMA

Sukladno propisima kojima se uređuju pitanja u vezi elementarnih mjera kao mjera sanacije šteta od prirodnih nepogoda, utvrđuje se:

- Provedba mjera s ciljem dodjeljivanja pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta od prirodnih nepogoda
- Provedba mjera s ciljem dodjeljivanja žurne pomoći u svrhu djelomične sanacije šteta od prirodnih nepogoda

Utvrđuje se da su nositelji provedbe mjera iz prethodnog stavka:

- Ministarstvo financija
- Splitsko-dalmatinska županija
- Općina Dicmo i općinsko povjerenstvo za procjenu šteta od prirodnih nepogoda. Općinsko povjerenstvo ostvaruje suradnju sa županijskim povjerenstvom i državnim povjerenstvom za procjenu šteta od prirodnih nepogoda, te s istim usklađuje sve potrebne mjere i postupke oko provođenja ovog Plana.

8.1. Način dodjele pomoći i raspodjele sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje šteta od prirodnih nepogoda

Ako posljedice štete ne zahtijevaju žurni postupak i odobrenje žurne pomoći, šteta se procjenjuje u redovnom postupku.

Općinsko povjerenstvo konačne procjene štete dostavlja županijskom povjerenstvu i nadležnim ministarstvima u roku od 50 dana od dana donošenja Odluke o proglašenju prirodne nepogode preko Registra šteta.

Državno povjerenstvo provjerava i obrađuje podatke o konačnim procjenama šteta na temelju podataka iz Registra šteta i ostale dokumentacije te utvrđuje iznos pomoći za pojedinu vrstu štete i oštećenike tako da određuje postotak isplate novčanih sredstava u odnosu na iznos konačno potvrđene štete na imovini oštećenika.

Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Državnog povjerenstva, donosi Odluku o dodjeli pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodne nepogode.

8.2. Izvori sredstava pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda odnose se na novčana sredstva ili ostala materijalna sredstva, kao što su oprema za zaštitu imovine fizičkih i /ili pravnih osoba, javne infrastrukture te zdravlja i života stanovništva.

Sredstva pomoći za ublažavanje i djelomično uklanjanje posljedica prirodnih nepogoda su namjenska sredstva koja se raspoređuju prema postotku oštećenja vrijednosti potvrđene konačne procjene štete, o čemu odlučuju nadležna tijela.

9. UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA PRIRODNE NEPOGODE

Klimatske promjene predstavljaju jednu od najvećih prijetnji današnjem društvu. Klimatske promjene predstavljaju rastuću prijetnju u 21. stoljeću. Klimatske promjene utječu na učestalost i intenzitet ekstremnih vremenskih nepogoda (ekstremne padaline, poplave, oluje, suše, toplinski valovi, požari i dr.) i na postepene klimatske promjene (porast temperature zraka, tla i vodenih površina, podizanje razine mora, širenje sušnih područja).

Zbog navedenih razloga je Hrvatski sabor 07. travnja 2020. godine usvojio Strategiju prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu („Narodne novine" broj 46/2020), čija je uloga osvijestiti važnost i prijetnje klimatskih promjena za društvo, te prilagodbe klimatskim promjenama u postojeće i nove politike, kako bi se smanjila ranjivost i smanjili nepotrebni troškovi sanacija od posljedica.

U Strategiji je navedeno da osim na nacionalnoj razini, problematici prilagodbe klimatskim promjenama, treba na jednako ozbiljan način pristupiti na područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, iz razloga što je u mnogim aspektima prilagodba klimatskim promjenama pitanje od lokalnog značaja te se dionici na tim razinama smatraju ključnima u poduzimanju mjera prilagodbe. Tu spadaju djelatnosti koje, u manjoj ili većoj mjeri imaju dodirnih točaka s aktivnostima prilagodbe klimatskim promjenama: uređenje naselja i stanovanja, komunalno gospodarstvo, prostorno i urbanističko planiranje, zaštita i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarna i civilna zaštita. Za što učinkovitije djelovanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, potrebno je značajno jačati njihove kompetencije i kapacitete.

Republika Hrvatska je izložena rizicima od klimatskih promjena zbog povećanja temperature, smanjivanja oborina, mogućnosti pojave ekstremnih vremenskih prilika kao što su poplave, suše i dr. Sve to ukazuje da klimatske promjene imaju potencijal uzrokovati značajne štete za ljudsko zdravlje, objekte i gospodarsku aktivnost, naročito u poljoprivredi, ribarstvu, bioraznolikosti, turizmu, prometu, proizvodnji električne energije i sl.

Utjecaj klimatskih promjena na prirodne nepogode

UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA POTRES
Prilagodba klimatskim promjenama bavi se postojećim, ali i očekivanim utjecajima klime. S obzirom na specifičnost prirodne nepogode, klimatske promjene nemaju utjecaj na pojavnost prirodne nepogode.
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA POŽAR
Prema Strategiji, klimatske promjene će na ovu prirodnu nepogodu utjecati u dugoročnom razdoblju. Rizik od šumskih požara prema projekcijama bit će veći za područje cijele Republike Hrvatske, što će proizvesti veće štete na šumskim ekosustavima, smanjenje vrijednosti šumskih sortimenata, smanjenje populacije šumskih vrsta, gubitak općekorisnih funkcija šuma. Požari otvorenog tipa imat će utjecaj i na prostorno planiranje i uređenje.
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA EKSTREMNE TEMPERATURE
Ljeti se očekuje porast broja vrućih dana što bi moglo prouzročiti i produžena razdoblja s visokim temperaturama zraka (toplinski valovi).
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA POPLAVU
U sljedećim razdobljima očekuje se ranjivost u segmentu poljoprivrede, energetike (poplave mogu dovesti do oštećenja energetskih postrojenja i infrastrukture), izgrađenog okoliša (poplave u naseljima

kao posljedice veće učestalosti i inteziteta ekstremnih vremenskih prilika koje obilježavaju velike količine oborina u kratkom razdoblju).
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA OLUJNI I ORKANSKI VJETAR
U odnosu na oluje, studije se uglavnom slažu o porastu najjačih oluja i onih koje proizvode najveću štetu u svim djelovima Europe. Olujni i orkanski vjetrovi pripadaju u ekstremne vremenske pojave koje proizvode višestruke štete, osobito u poljoprivredi.
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA TUČU
Poljoprivreda je posebno osjetljiva na klimatske promjene jer je općenito jako ovisna o vremenskim prilikama. Sva izravna klimatska obilježja – temperatura, oborine i vremenski uvjeti utječu na proizvodnju. Zbog ukupne vrijednosti, utjecaja na sigurnost hrane i radnih mjesta koje otvara, poljoprivreda je važna grana hrvatskog gospodarstva na koju su već u proteklih nekoliko godina snažno utjecale klimatske promjene
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA MRAZ
Javljaju se mnogi problemi vezani za mirovanje voćnih vrsta, prijevremenu cvatnju, pojavu raznih nepogoda kao što je mraz koji štetno djeluju na voćne vrste. U Republici Hrvatskoj prevladava umjerena klima te se posljednjih godina povećava srednja godišnja temperatura, zime postaju sve blaže, a u vegetaciji se javljaju mrazovi i ekstremne suše. Potrebno je ublažiti negativno djelovanje klimatskih promjena na prizvodnju, te prilagoditi tehnologiju uzgoja i pojedine sorte na klimu određenog područja.
UTJECAJ KLIMATSKIH PROMJENA NA VELIKU VISINU SNIJEGA
Jače smanjenje snježnog pokrova u budućoj klimi očekuje se u onim predjelima koji imaju najveće snježne pokrove (Gorski kotar i ostali planinski krajevi)

10. ZAKLJUČAK

Svrha ovog Plana je prikaz prirodnih nepogoda koje bi se mogle pojaviti na području Općine Dicmo, te djelovanja od strane nositelja mjera koja su vezana za sanaciju nastalih šteta ovisno o naravi odnosno vrsti prirodne nepogode, te drugih radnji kojima se smanjuju posljedice prirodne nepogode, a kako bi se stanovništvo uputilo na primjene navedenih mjera.

U cilju sprječavanja nastanka i ublažavanja posljedica prirodnih nepogoda veoma je bitna suradnja Općine Dicmo, općinskog povjerenstva, operativnih snaga sustava civilne zaštite, drugih nositelja određenih mjera u pojedinim ugrozama, te stanovnika Općine Dicmo, koji uz navedene nositelje mjera mogu u znatnoj mjeri ublažiti posljedice prirodnih nepogoda.